

Keizerslanden

Vernieuwt

Inhoud

Keizerslanden Vernieuwt	3
Over je eigen schutting stappen, in elkaars keuken kijken	4
Hart voor Tuindorp: tussen afbreken en aanspreken	6
En toch zegt ze: Het is heel gezellig!	7
Nieuwe verbindingen in het Oranjekwartier	8
Niet achter de geraniums, maar tussen de mensen	9
Coach van het Alledaagse	10
Armoede kan uitsluiten, maar ook verbinden	12
Moeders aan zet, netwerken rond kinderen versterken	15
Als rapper doorbreken? Leuk, maar eerst de cirkel doorbreken	16
Tegen voortijdig schoolverlaten, vóór goede voorbeelden	18

Keizerslanden Vernieuwt

In het kader van Keizerslanden Vernieuwt zijn medewerkers van Woonbedrijf ieder1, de gemeente en Raster de afgelopen zeven jaar intensief met elkaar opgetrokken, én met bewoners. Het resultaat mag er zijn. Bewoners ervaren meer sociale cohesie, zijn beter te spreken over de openbare ruimte en hebben er vertrouwen in dat de wijk in de komende jaren nog verder zal opbloeien.

Professionals van de stedelijke vernieuwing en Raster delen dat optimisme. Hoewel er nog veel werk te doen is, is er een manier van werken gevonden die bijzonder aantrekkelijk is en – als ergens het vuur ontbrandt – zich bijna vanzelf verder verspreidt.

Wat is het geheim van de aanpak? Deze brochure biedt een doorkijkje in een paar projecten, met verhalen van betrokkenen die een indruk geven van hoe er wordt gewerkt, wat er is veranderd, en waarom deze manier van werken op z'n minst veelbelovend te noemen is.

Wij danken Woonbedrijf ieder1 voor de ruimte om te ontdekken en het vertrouwen dat zij in ons stellen.

Over je eigen schutting stappen, in elkaars keuken kijken

Martijn Willems, projectleider stedelijke vernieuwing: 'De Deventer situatie is in verschillende opzichten bijzonder. Normaal gesproken voert de gemeente de regie op een stadsvernieuwingsproject, in Keizerslanden hebben wij als woningcorporatie de ruimte gekregen om hier vorm en inhoud aan te geven. Rond het jaar 2000 zijn de eerste gedachten uitgewisseld, vanaf 2005 zijn gemeente en Woonbedrijf ieder1 verder met elkaar aan de slag gegaan.

Keizerslanden Vernieuwt rust op drie pijlers:

- **fysiek:** wat kun je doen om de uitstraling van de wijk te verbeteren? Delen van de wijk worden gesloopt, er komt nieuwbouw voor in de plaats, met nieuwe voorzieningen
- **economisch:** hoe geef je de wijk op dit gebied een impuls? Voorbeelden hiervan zijn het Graaf Florishof, Kei 13, en de uitbreiding van het winkelcentrum
- **sociaal:** wat ga je doen om het welbevinden van mensen en de betrokkenheid bij elkaar in de woonomgeving te vergroten?

Als team stedelijke ontwikkeling vinden we alle drie de aspecten even belangrijk. Toch zie je dat in de praktijk de primaire focus van een corporatie nog vaak op het fysieke, 'de bakstenen' ligt. Met alleen een wijk afbreken en weer opbouwen los je de problemen echter niet op. Wil je het goed doen, dan moet je je nek durven uitsteken en ook de sociale infrastructuur nadrukkelijk meenemen in je vernieuwingsaanpak. En wel op een andere manier dan we gewend zijn.

Herstructureringsprojecten zijn lange tijd gedomineerd door min of meer vaste aanpakken en partijen. De woningcorporatie schakelde het opbouwwerk in om te zorgen dat bewoners formeel participeerden in de plannenmakerij. Vaak werden dit na een paar jaar gevestigde belangengroepen, met overwegend mannen, soms bijna-professionals. Dan richt je je dus op de participatie van een relatief kleine groep. In 2008 stelden we ons de vraag of het mogelijk zou zijn om het opbouwwerk in te zetten op het opbouwen van sociale structuren die het welbevinden van bewoners in de hele wijk vergroten." Collega projectleider Aart de Graaf vult aan: "Anders gezegd: kunnen wij inhaken op wat bewoners drijft? En dan niet de gebruikelijke partijen die je in wijken tegenkomt, maar alle bewoners. Ik ben juist geïnteresseerd in de mensen die meestal geen partij zijn in dit soort projecten, die als het ware onzichtbaar zijn, maar wel al lange tijd in een wijk wonen en er ook in de toekomst zullen blijven. Die wil ik een gezicht en stem geven. Alleen dan kun je gaan werken aan een echte, duurzame verandering.

Als je daar meer op wilt aansturen, moet je de omslag maken naar een vraaggerichte aanpak. Dus als woningcorporatie nadrukkelijk in de wijk aanwezig zijn, dichtbij bewoners en hun vraagstukken. Waarnemen, kijken, luisteren, begrijpen wat er speelt en daarop aansluiten. Je blijft voortdurend met bewoners in contact, én met de partijen die duurzaam in de wijk aanwezig zijn en blijven, onder wie Raster."

Met deze vraag is programma Keizerslanden Vernieuwt naar Raster gestapt en werd samen geconcludeerd dat er een ander soort opdracht moest worden verstrekt dan gebruikelijk. De gesprekken resulteerden in een project waarin veel samen wordt opgetrokken en waarbij de professionals zich regelmatig op de snijvlakken van beide werkgebieden bewegen. Daar behaal je resultaat.

Nicole Teuwsen, teammanager Samenlevingsopbouw bij Raster: "Een ander soort opdracht met betrokken opdrachtgevers, dat sloot goed aan bij wat er nodig was vanuit de buurt. Raster Welzijn is al jarenlang actief in Deventer buurten en wijken. We staan midden in de buurt, daar waar het dagelijkse leven zich afspeelt. We wachten niet af, maar zoeken mensen op, in hun eigen omgeving, op straat, op school, achter de voordeur. Door met hen in gesprek te gaan, of door er 'alleen maar' te zijn en te luisteren, laten we weten dat we in hen geïnteresseerd zijn en houden we verbinding met dat wat er leeft bij de mensen. Van jong tot oud.

In de loop der jaren hebben de welzijnswerkers (van kinder- en jongerenwerker, tot opbouwwerker, buurtcontactwerker en ouderenadviseurs) hierdoor een groot netwerk opgebouwd waar ze telkens opnieuw uit kunnen putten. In wijken waar je langere tijd actief bent, worden verbindingen steeds fijnmaziger én krachtiger, en wordt jouw bereik steeds groter. Voor ons is dat cruciaal, want wij bereiken juist die mensen die voor anderen niet of moeilijk bereikbaar zijn.

Het mooie van de opdracht binnen Keizerslanden Vernieuwt is dat we ons nu juist specifiek op die laatste groep kunnen richten: mensen die zich – zoals we dat noemen – in een wat kwetsbare positie bevinden. Ik zeg het bewust op deze manier, want we werken niet vanuit de kwetsbaarheid, maar vanuit de kracht van mensen. Juist doordat je heel dichtbij bewoners en hun situatie staat, zie je hoe ze, op vaak bewonderenswaardige wijze, zichzelf overeind houden. Ze

beschikken over talenten waar ze zich niet of nauwelijks van bewust zijn. Die proberen we op te sporen, bewust te maken en te versterken. Tegelijkertijd gaan we met mensen op zoek naar positieve krachten in hun eigen omgeving die een rol kunnen spelen bij het oplossen of beter hanteerbaar maken van problemen."

Molly Dost, teammanager Jongerenwerk vult aan: "In Keizerslanden Vernieuwt zie je hoe verschillende groepen en individuen - ouderen, moeders, jongeren, anderen – aan elkaar gekoppeld worden en zich gaan inzetten voor elkaar en de buurt. Ze ondersteunen elkaar en dat heeft ook meteen effect op het eigen welbevinden en op de sfeer in de buurt als geheel. Hoe meer van dat soort vuurtjes in een buurt ontbranden, hoe meer er een omgeving ontstaat van 'we voelen ons samen verantwoordelijk, we pakken dit samen op, en we kunnen het ook nog. We zien in dit project de eerste succeservaringen. Die zijn belangrijk, want daar bouw je op voort.

De inzet die we als welzijnswerkers plegen staat nooit op zichzelf. Het is het resultaat van een proces waarin we met bewoners en met professionals van gemeente, woningcorporaties, scholen en andere samenwerkingspartners consequent en creatief bouwen aan een samenleving waarin iedereen meedoet."

Aart: "Je gaat echt samen op pad, met de vraag: wat zien we aan kansen en signalen in de wijk, wat kun je daarin betekenen als professionals en in welke rol, plus: hoe kun je elkaar daarin versterken? In het begin was het zoeken, ging ik met opbouwwerker Nuray de straat op om te kijken wat er leeft, en wat nodig is."

Martijn: "Ik deed hetzelfde, onder andere met jongerenwerker Deniz. Voor ons was het een logische stap, vanuit de traditionele taken van een woningcorporatie is het echter ongebruikelijk. Het viel op, en op een gegeven moment werden we dan ook geksheerd aangesproken door een teamleider van Raster: 'Gaan jullie ons werk overnemen?'" (Lachend:) "Nee, maar we bemoeien ons er wel mee.

Zoals wij meepraten over de sociale kant, zo zijn opbouwwerkers steeds meer gaan meedenken en –praten over de fysieke kant van de wijkvernieuwing. Sommige werkers hebben daar heel goede ideeën over en brengen die ook in. Dan krijg je bijvoorbeeld een kinderwerker die aangeeft waaraan een buurtvoorziening moet voldoen. Het lijkt niet voor de hand liggend, maar het komt ten goede aan het geheel en daar gaat het om!"

Hart voor Tuindorp: tussen afbreken en aanspreken

Stenen leggen voor een beter pedagogisch klimaat

Tuindorp is een echte volksbuurt in Keizerslanden. In het kader van de wijkvernieuwing is een deel van de buurt gesloopt en opnieuw ingericht. Een verandering die voor de nodige onrust zorgt. Marischka Thijssen, teammanager Kinderwerk Raster: "Wat gebeurt er met en tussen bewoners als een deel van een wijk wordt vernieuwd, en een ander deel niet?"

Martijn Willems: "In het contact met de gemeente gebruiken we vaak verhalen van mensen, om de impact te schetsen die wijkvernieuwing heeft op de sociale structuren. Bijvoorbeeld van B., aan het begin van de vernieuwing nog een jongetje van 6, die wat op straat liep te banjeren. Inmiddels is hij 14 jaar en loopt hij nog steeds op straat. In de tussentijdse periode is hij met allerlei zaken geconfronteerd.

Het verhaal van deze jongen is niet alleen illustratief voor mensen in een wijk, het zijn ook wegwijzers voor professionals. Als je alleen oog hebt voor de fysieke aspecten, doe je een wijk en haar bewoners tekort. Het is zo belangrijk om je ook te realiseren hoe je ingrijpt in de sociale structuren, en wat je bij mensen teweeg brengt. Want er gebeurt heel wat met een gezin als je buurt wordt gesloopt en jij verplaatst wordt naar een ander deel van de wijk. Dat geeft stress op allerlei niveaus, bij zowel de ouders als het kind. B. leeft in feite z'n hele kinder- en jeugd jaren in een soort van permanente onzekerheid."

Uit gesprekken en werkateliers met professionals en bewoners blijkt dat Tuindorp enerzijds wordt gezien als een gezellige buurt, maar dat anderzijds het opgroeiklimaat van kinderen onder druk staat. Opdracht aan Raster is om uit te zoeken hoe de leefbaarheid kan verbeteren.

Grensoverschrijdend gedrag, onvoldoende corrigerend vermogen

Vanuit verschillende hoeken uiten zowel professionals als bewoners hun bezorgdheid. Regelmatig laten kinderen en jongeren gedrag zien dat tegen de grens zit van wat acceptabel is, of deze overschrijdt. Op straat laten ze zich moeilijk corrigeren. Worden ze aangesproken – of dat nu gebeurt door buurtbewoners, leerkrachten of politie – dan halen ze hun schouders op, of geven ze een grote mond. Ouders erbij betrekken is lastig, want die schieten snel in de verdediging, of in de aanval. Iedereen geeft aan de situatie graag te zien veranderen, toch zijn er maar weinigen die de verantwoordelijkheid nemen.

Doordat er relatief weinig te doen was op het gebied van vrije tijdsbesteding, lagen er voor het kinder- en jongerenwerk goede mogelijkheden om de jeugd te binden. Elders in de wijk zien we dat wanneer dit positief uitpakt, er ook ingangen ontstaan naar de ouders.

Werken met en vanuit de werkelijkheid

Marischka Thijssen, teammanager Kinderwerk bij Raster: "Uiteindelijk willen we een pedagogisch klimaat creëren waarin bewoners en organisaties zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor het welzijn van de kinderen en jongeren in de wijk, en elkaar daarin ondersteunen. Daar is geen blauwdruk voor die je op een wijk kan leggen, het kan maar op één manier: door met beide benen in de werkelijkheid te staan en van daaruit aan de slag te gaan. Veel ouders in Tuindorp zijn afwachtend en zoeken niet snel zelf het contact. Als professional is het de kunst te laten zien dat je er bent en je te verbinden met het informele circuit en het echte leven in de buurt. Hier kiezen we ervoor om te werken met wat mensen zelf als urgent ervaren. We pikken signalen op van situaties waar mensen in het hier en nu last van hebben, en benutten elke aanleiding om het gesprek aan te gaan en mensen te prikkelen ook zelf in beweging te komen."

En toch zegt ze: 'Het is heel gezellig!'

Aanleidingen genoeg, zo blijkt uit het verhaal van Michaëla Ernst. Hoewel ze oprecht en heel overtuigend begint met: "Tuindorp is een heel gezellige wijk. Vooral in de zomer, dan staan de deuren open en leeft iedereen op straat, koffie erbij, een beetje kletsen, dan is het één brok gezelligheid!" Meteen daarna geeft ze ook aan: "Er zijn wel vaak akkefietjes. Daarom is Raster hier gekomen, door verhalen van de school, en door klachten van de bibliotheek over overlast van tieners."

Niemand grijpt in

Terecht? "Ik denk het wel. Je hebt hier wel veel kinderen, meestal pubers, die je een grote mond geven. Vorig jaar hebben ze geprobeerd de fiets van een 8-jarige buurjongen te stelen. Jongens van 15 jaar. Wat kan ik daar aan doen? Er wordt hier best veel gepest, de school doet daar niets tegen en ouders grijpen niet in. Pesten ligt voor mij heel gevoelig, omdat ik vroeger zelf gepest ben. Als het om m'n eigen kind gaat, spreek ik ze ook wel aan, maar oudere kinderen trekken zich daar niet altijd wat van aan, en bij de jongere kinderen zijn de ouders er niet blij mee. Dan is het tussen de kinderen al opgelost, maar begint het tussen de moeders. Aanspreken is hier heel moeilijk, voordat je het weet, word je bedreigd.

Wat doet ze zelf? "Wat ik kan. Tijdens het Tuinkamergesprek vroeg Loes (oudercontactpersoon Raster) me of ik iets kon betekenen in de knutselclub. Ik heb 'ja' gezegd. We zijn begonnen in het gebouw van de speeltuinvereniging, dat is gestopt, nu zitten we in het Cambio gebouw."

In de knutselclub kun je wel regels stellen

De knutselclub is op woensdagmiddag van 13.30 tot 14.30 uur. Gemiddeld komen er zo'n 10 kinderen in de leeftijd van 4-8 jaar en het

loopt als een trein, vertelt Michaëla. "De kinderen doen van alles, met kerst een potje beplakken, vorige week een leeuw maken op een wc rol. Met een andere moeder, Tamara – die inmiddels ook een vriendin geworden is – doen we de begeleiding, ondersteund door Raster. Het is leuk om te doen, de kinderen komen graag en als ze vragen hebben, of hulp nodig hebben, komen ze naar je toe: 'Wil je me helpen met dit of dat?' Ze slaan ook wel eens los. Op de knutselclub kun je ze dan wel aanspreken, ook omdat ik de meeste ken van de Lebuïnuisschool, op straat is het moeilijker. Daar gelden heel andere regels en lijkt het alsof niemand iets over ze te zeggen heeft."

Je kunt niet meer dan je kunt

"Ik probeer het wel, maar je hebt ook je handen vol aan anderen dingen. M'n ene zoon is net naar een andere school, dat ging op de vorige school niet goed, de andere wil niet goed eten. Ik was ook bijna m'n huis kwijt, maar dankzij Rechttop! ben ik geholpen en zit ik in de schuldhulpverlening. Via Raster heb ik een coach – ook een buurtbewoner – die me helpt om m'n huis op orde te krijgen. Je had de rommel wel gezien toen je binnen kwam, toch? Het is niet altijd zo, hof gaat al een stuk beter, maar soms kom ik er gewoon even niet aan toe door alles wat er gebeurt. Het is wel fijn dat ik nu meer hulp krijg."

Nieuwe verbindingen in het Oranjekwartier

het Oranjehuis als ontmoetingsplek voor alle buurtbewoners

Het Oranjehuis is in korte tijd dé ontmoetingsplek in het Oranjekwartier geworden. Verschillende groepen, van jong tot oud, ontmoeten elkaar en maken gebruik van de voorzieningen, de meeste met een hoge mate van zelfstandigheid. Stichting Masohi is een goede gastheer die de deuren steeds verder open zet voor de buurt. Er is een werkgroep gevormd die overlegt hoe programma's op elkaar kunnen worden afgestemd en wat er nog meer mogelijk is in de buurt. Daarvoor kenmerkte de buurt zich door losse groepen, verspreid over verschillende locaties, die deels actief waren en deels passief. Hoe is die verandering tot stand gekomen?

Het Oranjekwartier telt een relatief groot percentage ouderen. Ook kenmerkend is de sterke vertegenwoordiging van de Molukse gemeenschap, die fysiek zichtbaar wordt in het gebouw van stichting Masohi. Daar, en op verschillende andere plekken in de buurt werden tot voor kort allerlei activiteiten georganiseerd voor verschillende groepen. Onderling hadden deze echter niet veel contact, bovendien werden ze allemaal afzonderlijk ondersteund. De vaste overlegorganen waren niet meer actief en representatief en leken wat in te boeten aan bestaansrecht.

Hoe verbind je al die eilandjes?

Reden om te kijken of het anders en beter kan, zodat ook nadat de wijkvernieuwing afgerond is, er een blijvend sociale cohesie is waar de hele buurt baat bij heeft. Samen hebben we de bestaande structuren onder de loep genomen en gekeken of het mogelijk is om de in de loop der jaren ontstane eilandjes met elkaar te verbinden. Van vergaderen door de Oranjekwartier-groep (OK) naar samen concrete activiteiten opzetten voor veel verschillende bewoners.

Opbouwwerker Nuray Oguray: "Ik ging samen met Martijn Willems van Keizerslanden Vernieuwt het gesprek aan met de OK-groep om te kijken of het ook anders zou kunnen. Dan krijg je begrijpelijke reacties als: 'Waarom dan? We hebben toch onze eigen clubje... het gaat toch goed?' Vooral bij de oudere leeftijdsgroepen is dat niet altijd gemakkelijk. Ouderen hebben vaak een meer uitgesproken mening, de discussies lopen langer en er is wat meer tijd nodig om dingen te laten bezinken of om besluiten te nemen. Belangrijk is om zowel duidelijk als geduldig te zijn en vooral ook iedereen aandacht en waardering te geven voor zijn inspanningen in de afgelopen periode en zijn huidige inbreng.

Mijn aandacht lag de afgelopen twee jaar op afstemming en samenwerking tussen groepen die elkaar niet veel opzochten en zich nog niet vertrouwd met elkaar voelden. Je moet de gevoeligheden en mogelijkheden aftasten, kijken wie welke rol speelt en hoe in de

toekomst rollen anders verdeeld kunnen worden. Ik heb vooral gewerkt aan een gezamenlijk teamgevoel. Dat begint nu zijn vruchten af te werpen."

Een werkgroep vormen en trainen in samenwerken

Stichting Masohi verhuurt het Oranjehuis. Hoewel ze eerst vooral gericht waren op de eigen gemeenschap, vinden ze het prachtig dat hier nu allerlei mensen samen komen. Ze willen er graag aan bijdragen om het in de toekomst te behouden en te versterken. Nuray: "Ik heb een werkgroep gevormd waar iedere groep een vertegenwoordiger in heeft: kinderactiviteiten, eetclub, knutselclub, bewegen, wijkkrant, Masohi... Deze groep komt maandelijks bijeen om elkaar te informeren over de activiteiten en om afspraken te maken over het delen van de ruimte.

Naast beheersmatige zaken, kijken we hoe we de samenwerking nog verder kunnen versterken en borgen. Het laatste half jaar heb ik een deskundige ingeschakeld om mensen te trainen in samenwerking en communicatie. De groep is aan de slag gegaan met onderwerpen als: 'Elkaar aanspreken, durf je dat? Hoe doe je dat? Hoe geef en ontvang je feedback? Sta je open voor verandering?' Er zijn vier bijeenkomsten geweest, die best wat hebben losgemaakt. Deelnemers geven aan dat het 'pittig was, maar ook goed'. Ze hebben heel veel geoefend, de komende periode brengen ze het in de praktijk. Als we meer inzet vragen van vrijwilligers, biedt Raster hen ook graag ondersteuning, zodat ze goed toegerust aan de slag kunnen, en kunnen blijven."

De inzet van het opbouwwerk in het kader van Keizerlanden Vernieuwt is er op gericht om bewoners te verbinden met hun eigen wensen, hun kracht en hun zelf- en samenredzaamheid. Wat je als professional doet, is de voorwaarden creëren waaronder mensen het zelf gaan doen. Van belang is dat er een goede sfeer is, dat activiteiten open zijn en blijven voor iedereen, en dat er een plek is waarvan iedereen in de buurt ervaart dat het vanzelfsprekend is dat daar alle verschillende groepen samenkomen.

'Niet achter de geraniums, maar tussen de mensen'

Lien: "Ik ben in 2008 bij de eetclub van het Oranjehuis gekomen, via een advertentie. Ik zat tegen de pensioenleeftijd aan en dan ga je denken: 'Wat ga ik de komende tijd doen?' Alleen thuis zitten leek me niks. Ik heb dan wel geen geraniums, maar ik zou er ook zeker niet achter willen zitten, ben veel te graag tussen de mensen.

Ze zochten mensen die wilden koken voor een grote groep en dat vind ik ontzettend leuk. De Molukse stichting Masohi is heel gastvrij, we mogen gebruik maken van hun keuken. Dat is luxe hoor, als je 8 kookpitten kunt gebruiken als je voor 20-30 mensen kookt. Zo ben ik begonnen, maar ik assisteer nu ook bij de handwerkgroep: koffie en thee schenken, een praatje maken, mensen ontvangen... En toen ze me vroegen om te notuleren voor de beheergroep, ben ik dat ook gaan doen. Zo groei je erin.

De knutselgroep bestaat uit 12 of 13 senioren die wekelijks bij elkaar komen. De jongste is 65 jaar, de oudste 92. Het is een gemengde, wat kwetsbare groep van Molukse en Nederlandse mensen, van wie de meeste alleenstaand zijn.

Een andere bewoner, Alie, begeleidt de club. Samen met de deelnemers wordt bepaald wat we gaan doen. Vaak is dat handwerken, soms iets anders. Wat er wordt gemaakt, wordt allemaal bewaard. Wanneer er dan een activiteit in de wijk is, bieden we de producten voor verkoop aan. De opbrengst komt terug in de activiteiten, daar kunnen we materiaal voor aanschaffen, of iets leuks mee doen met de groep."

Door ontmoeting en uitwisseling ontstaat begrip

Lien vervolgt: "Het belangrijkste is dat mensen hun huis uit komen, elkaar ontmoeten en hun verhaal kwijt kunnen. Iedereen heeft een

verhaal, en het hoeft niet altijd zwaar te zijn. Soms is het dat wel. Als je oud bent, ben je vaak al een hoop mensen om je heen kwijtgeraakt. De opbouwwerker is nieuwsgierig naar die verhalen van mensen, en zoekt naar een vorm die bewoners uitnodigt óók verhalen met elkaar te gaan delen.

Eén van de Molukse dames heeft een presentatie gegeven van hoe zij met haar familie naar Nederland is gekomen. Hoe ze dachten dat het tijdelijk was, dat ze terug zouden keren, hoe ze bij elkaar woonden, in barakken. Die hechtheid is altijd gebleven. Dat verhaal was een heel goede manier om tot elkaar te komen, andere deelnemers konden zich voorstellen hoe lastig het is. Zo ontstaat begrip en krijg je ook nieuwe contacten.

De manier waarop we met elkaar omgaan is heel plezierig. Er is respect voor elkaar. Dat zie je in kleine details, bijvoorbeeld door even stil te zijn voordat we met eten beginnen, voor de mensen die dat op prijs stellen. Daardoor voelt iedereen zich op zijn gemak.

Sommige deelnemers zoeken elkaar ook buiten de activiteiten op, voor een kopje koffie of iets praktisch, een boodschap doen of het pad sneeuwvrij maken. En ze houden een oogje in het zeil. Als de oudste deelnemer er niet is, gaan we even kijken of er wat is, en dan zegt ze: 'Goh, jullie passen wel goed op me.' "

Coach van het Alledaagse

Buurttalent inzetten voor zelf- en samenredzaamheid

In groepen samen komen, is een manier voor ouderen om met leeftijdsgenoten actief te blijven, en je onderdeel te weten van de buurt en het buurtnetwerk. Maar er zijn meer mogelijkheden waarbij ook andere instrumenten' kunnen worden ingezet, zoals de Coach van het Alledaagse. Voor de coach een manier om iets te betekenen voor medebewoners en zichzelf verder te ontwikkelen, voor de coachvrager een manier om in contact met de omgeving te komen en zo zelfredzaam mogelijk te blijven. De professional ondersteunt tijdelijk bij het maken van de match en het opleiden van de coach, om vervolgens de eigen krachten in de wijk hun werk te laten doen.

Ad Koerhuis: "Opbouwwerker Jetske Schimmel van Raster vroeg mij of ik wou coachen in de buurt. Dat leek me leuk, ik heb dat vanuit het COC ook vrij veel gedaan, buitenlandse studenten helpen om uit de kast te komen. Ik ben graag in contact met anderen en vind het belangrijk om iets voor je medemens te doen. Toen ben ik een opleiding gaan doen die door Raster en het ROC is ontwikkeld, daarna was mevrouw Zwiep mijn eerste coachklant."

Jetske Schimmel: "De coaching is gericht op alledaagse dingen en praktisch van aard. Geen hoogdravende doelen dus, maar kleine, haalbare stappen die vaak al een groot verschil maken. Aan het begin proberen

we bewoners met een vraag vooruit te laten kijken: 'Als het over een half jaar anders is, hoe ziet het er dan uit? Hoe voel je je dan? Hoe leef je dan? Wat doe je dan dagelijks?' Vervolgens: welke stap is nodig om die verandering tot stand te brengen? De coach sluit aan en begeleidt.

Het idee voor deze methodiek is een paar jaar geleden ontstaan in de Rivierenwijk. We zijn er trots op dat het gelukt is om ook de coachtalenten van bewoners in Keizerslanden te vinden en beschikbaar te maken. Daarnaast is het gelukt om zoveel vertrouwen te creëren bij bewoners dat ze hun hulpvraag formuleren en bewoners uit de wijk bij hen thuis laten komen om gecoacht te worden."

Mevrouw Zwiep: "Mijn man is vorig jaar overleden, mijn kinderen wonen ergens anders, die kunnen ook niet altijd en dan voel je je soms wel een beetje alleen. Op dagen zoals vandaag staat de televisie de hele dag aan en zit ik de hele tijd in de stoel."

Je moet niet alles door een ander laten doen

Ze vervolgt: "Met die gladheid kom ik niet graag buiten, dan ben ik bang dat ik val. Ad haalt dan de boodschappen. Als het gewoon weer is, haal ik zelf de lichte boodschappen en dan neemt Ad of de buurvrouw de zwaardere boodschappen mee. Je moet niet alles door een ander laten doen, want dan denk je niet meer zelf na en kom je helemaal niemand meer tegen. Ik ga graag even naar de koffie corner van Albert Heijn. Daar komen meer mensen en dat is gezellig. Ad komt elke woensdag bij me thuis, een praatje maken, afspraken maken, boodschappen of even mee naar het ziekenhuis.

Dit is een fijne buurt om te wonen. Mensen die langskomen, zien je zitten, dan steken ze even de hand op. We houden ook in de gaten of er vreemde mensen in de buurt lopen, want er gebeuren hier ook wel eens minder leuke dingen. Een mevrouw hebben ze zomaar de ketting van de hals getrokken, bij iemand anders is een ruit ingeslagen omdat ze haar tas wilden pakken.

Ze doen hier veel voor de ouderen: een keer per maand bingo, een keer per maand koor. Wel zou ik wat vaker naar de kerk willen. Ik ben een

paar keer naar het Open Hof gegaan, maar die is nu samengegaan met twee andere kerken in de binnenstad. Die afstand is voor mij te groot."

Ad: "Als u graag naar de kerk wilt, gaan we kijken of er iets mogelijk is. U had toch ook interesse voor de christelijke eetclub? Die zit ook in de stad. We kunnen kijken of u met iemand kunt meerijden."

Mevrouw Zwiep: "Ik weet niet of dat wat is, maar het lijkt me wel leuk om het eens te proberen."

Ad: "We hebben het ook gehad over samen koken met iemand. Raster kent een dame van 65 jaar met een licht verstandelijke beperking die graag met iemand zou willen koken, eens per twee weken."

Mevrouw Zwiep: "Ik kook zelf nog steeds veel, dat mag ik graag doen. En als je het samen doet, is het gezelliger. Nu zit ik altijd met het bord op schoot, het is leuk als je met iemand aan tafel kunt eten. Maar Ad, ik ga geen liflafjes maken, dat vind ik niks, ik wil een echte maaltijd."

Ad: "U leert haar het vak. Dan gaat u dus eigenlijk zelf iemand coachen."

Mevrouw Zwiep: "Ja... zo had ik het nog niet bekeken."

Armoede kan uitsluiten, maar ook verbinden!

Aansluiten om kracht en talent in een wijk te ontsluiten

In de jaren dat Keizerslanden Vernieuwt actief is, blijkt uit cijfers en gesprekken met bewoners dat een aantal structureel worstelt met geldproblemen. In 2011 is Armoede daarom als expliciet aandachtspunt opgenomen in het Sociaal Programma. Om zicht te krijgen op de beleving en behoeften van betrokkenen, is het team Keizerslanden Vernieuwt de samenwerking aangegaan met Raster opbouwwerk en Rechttop!. De presentiemethode bleek een goede ingang. Door ook daarna consequent aan te sluiten bij de bewoners, wordt de eigen kracht en kwaliteit beter zichtbaar en wordt deze ook steeds meer ingezet, voor zichzelf en voor medebewoners.

Opbouwwerker Nuray Oguray vertelt: "Vooraf hebben we overlegd: hoe pakken we het aan? Deze wijk heeft lange tijd geen aandacht gehad, jarenlang is alles vooruitgeschoven onder het motto: 'Straks komt hier wijkvernieuwing'. Maar het duurde zo lang dat mensen er niet meer in geloofden. In de beginjaren van de wijkvernieuwing was het ook moeilijk om binnen te komen, de laatste 5, 6 jaar is er veel aandacht gekomen voor de sociale kant van de vernieuwing. Door jarenlange aanwezigheid van dezelfde werkers, zijn talloze contacten gelegd en is het vertrouwen herwonnen. Dat maakt verschil."

In gesprek komen, de kracht zien

Aart de Graaf: "Je zou denken dat een opbouwwerker die door de wol geveerd is wel gewend is om gevoelige onderwerpen aan te snijden. Toch merkte ik dat Nuray het minstens zo spannend vond als ik om mensen 'zomaar' te benaderen over armoede. Je legt de nadruk op luisteren, en je stuurt mensen niet in een bepaalde richting, maar laat ze jou adviseren."

Nuray: "Ik was verbaasd over hoe gemakkelijk mensen je binnen laten en hoe het gesprek vanzelf op gang komt. Je hoeft het niet ergens naar toe te leiden, mensen vertellen je hoe het wonen in de wijk is, hoe de ervaringen zijn, wat er privé speelt, ook over armoede. Als ik m'n verwondering over de openheid uitsprak, zeiden ze: 'Hoezo, we kennen je toch, we weten dat we je kunnen vertrouwen!'"

Hoewel mensen opvallend positief en relativerend met hun situatie omgaan, geven ze ook aan dat ze stress ervaren, slaapproblemen hebben en uitgesloten worden van sociale activiteiten. Naast een gevoel van afhankelijkheid, voelen ze zich vaak ook op een bepaalde manier door anderen bekeken, waardoor hun zelfvertrouwen een deuk krijgt. Gaandeweg kom je verder in contact en merk je dat er nog veel meer problemen spelen. Een aantal zit bij het BAD, anderen hebben kinderen met beperkingen of gedragsproblemen op school en/of hebben zelf gezondheidsproblemen. Ze zitten echter niet bij de pakken neer, zoeken hulp en weten de weg naar instanties wel te vinden."

Martijn Willems: "De setting waarin je met mensen praat, is medebepalend voor het succes. De meeste armoedegesprekken vonden thuis plaats, in de voor mensen eigen, vertrouwde omgeving. In 2010 hadden we al gemerkt dat dit positief uitpakt, met de zg.

Tuinkamergesprekken. In tegenstelling tot wat wij meestal deden – bewoners uitnodigen in een zaaltje in het buurtcentrum – zochten we hen op in hun eigen omgeving, om daar het gesprek met hen te voeren."

Aart: "Later ben ik met Nuray ook twee keer per week 'zomaar' de wijk ingegaan, om contact te leggen met mensen op straat en aan de deur en te kijken of je in gesprek komt. Daarbij konden we de presentietechniek waar we eerder ervaring mee hadden opgedaan, opnieuw gebruiken. Als mensen voelen dat je oprecht geïnteresseerd bent, komen er allerlei onderwerpen aan de orde, van licht tot zwaar."

Vergroting sociaal netwerk

Door het Armoedeproject weten bewoners nu ook beter de weg naar elkaar te vinden. In een groep kwamen ze tot de conclusie dat ze veel ervaring en deskundigheid verworven hebben in het omgaan met problemen en daar ook heel creatief mee om kunnen gaan. Die deskundigheid gaan ze nu voor elkaar en voor de wijk inzetten. Daarnaast is er een band ontstaan en helpen ze elkaar ook op andere manieren. Bijvoorbeeld met oppassen, boodschappen doen, schoonmaken. Een vrouw met drie kinderen komt nu meer het huis uit, een man van 56 jaar die eenzaam was, is ook actief geworden, een ander doet vrijwilligerswerk. Twee alleenstaande vrouwen die alleen contact hadden met directe familieleden, komen nu met anderen in aanraking.

Activerend werken vraagt om heel veel investering, maar het vraagt ook iets dat paradoxaal lijkt: een houding gericht op ont-moeten = niet moeten. Geen agenda, maar actief luisteren naar bewoners. Als je dat consequent uitstraalt, levert het wat op. Het trekt mensen over de streep. En daardoor kunnen ze hun eigen verhaal vertellen, zich krachtiger voelen en de eigen regie weer nemen.

Rechttop! is een organisatie die mensen met een kleine portemonnaie mee laat doen aan sport, cultuur en kennis in Deventer. Zij werken met ambassadeurs en brachten in dit project in Keizerslanden veel ervaring en ervaringsdeskundigen in met betrekking tot het thema armoede.

'Mijn gezin maakt me krachtig en rijk!'

Lia Draayer: "Raster belde me, of ik een gesprek wou voeren over armoede, en of ik nog meer mensen kende die daar misschien over wilden praten. Ik zei: 'Armoede? Wat moet ik me daar bij voorstellen? Mensen zonder geld?' Het ligt eraan hoe je het zelf invult.

Zelf kom ik uit een gezin van 17 kinderen, van jongs af aan hielp je mee. We waren heel creatief, ook in het gebruiken van wat er in de natuur is, hout verzamelen voor de kachel bijvoorbeeld. Dat heb ik nu ook met mijn gezin, we zijn heel graag buiten, in het bos, een hut bouwen, voetballen... Ik heb kinderen met beperkingen, twee zijn licht verstandelijk beperkt, een lichamelijk. Ze hebben geleerd om elkaar te helpen, ze weten dat je elkaar nodig hebt. Je bent je bewust van wat je hebt en wat je aan elkaar hebt. Dan kun je wel denken: 'Beperkingen'?... Maar zo voelt dat helemaal niet. Mijn gezin maakt me krachtig en rijk."

Anderen helpen met jouw ervaring

Lia vertelt verder: "Na de keukentafelgesprekken vroegen Nuray en Aart: 'Is het een idee om samen bij elkaar te komen in de Wijkwinkel?' Dat hebben we gedaan, daarna zijn we met een deel van de mensen verder gegaan om te kijken: wat kun je hier nog meer mee doen? Ik vind dat belangrijk, dat je ook anderen voort helpt met jouw tips, want er zijn veel meer mensen in dezelfde situatie die misschien de weg niet goed weten te vinden en die niet weten wat je allemaal kunt doen om met je geld uit te komen.

Dus kwam het idee om de eigen ervaringen op een kalender zetten, met nuttige tips en ideeën voor mensen met een laag inkomen. Om te besparen, om leuke dingen te doen. Het gaat niet alleen om de tips, maar ook dat je steun en begrip van anderen krijgt. Bij een buurvrouw, een vriendin van me, waren de problemen haar boven het hoofd gegroeid. Ik help haar met van alles: financiën, huishouding, maar nu ging het om dingen waar ik niet bij kan helpen. Nuray heeft haar toen ondersteuning gegeven, sindsdien gaat het heel goed."

We kunnen Nuray hier nog niet missen

Zo blijft ze met alle burens bezig. "Volgens mij trek ik het een beetje aan", zegt Lia, "mensen komen automatisch naar me toe. Ze noemen we ook wel eens 'buurtmoedertje'. De buurvrouw opvangen, anderen laten mee-eten... We hebben ook vijf maanden een kind opgevangen. Ik vind het fijn om iets voor een ander te kunnen betekenen, maar soms trek ik het niet. Bij Coach van het Alledaagse leer ik hoe ik moet omgaan met mijn grenzen. De medecoaches vragen dan ook: 'Wat wil je nou dan? Alles doen?' Zo leer ik om nee te zeggen.

Soms gebruik ik Nuray ook even, als ik geen energie meer heb of het even gewoon niet meer zie. Ik loop nu op krukken, dat kan ik niet accepteren, maar het moet wel, zegt ook de dokter, anders heb ik mezelf en m'n gezondheid er mee. Tegen Nuray kan ik een beetje mopperen of klagen. Ze luistert, zorgt dat ik even de leuke dingen zie of geeft me een schouderklopje. Dan gaat het weer. Ze is echt een mens van de buurt, ik zie haar met veel dingen ook als een voorbeeld."

Moeders aan zet, netwerken rond kinderen versterken

Het opbouwwerk kijkt breed naar een buurt en verbindt individuen, groepen en generaties met elkaar. In het Oranjehuis werd het mogelijk om, nadat de ouderen een plek gevonden hadden met verschillende activiteiten, ook te kijken of jongere buurtbewoners binnen wilden komen, samen met hun kinderen. Toen de oudercontactpersoon van Raster de behoefte hieraan wilde polsen bij moeders, werd dit opgevat als een uitnodiging die ze met beide handen hebben aangegrepen.

Oudercontactpersoon: nieuwe functie

De functie van oudercontactpersoon is nieuw en ontstaan in 2010. Enerzijds om gericht op vragen van ouders te kunnen inspelen en hen een aanspreekpunt te bieden, anderzijds (tegelijkertijd) om het netwerk rond de kinderen te vergroten en te versterken. De kinderwerker blijft gefocust op het kind, maar beide functies kunnen elkaar goed aanvullen.

EHBO (Eerste hulp bij opvoedvragen) kan variëren van een praatje over een alledaags onderwerp tot ondersteuning of hulp in een gezin. Om in contact te komen met ouders, zijn deze uitgenodigd bij een kookactiviteit voor kinderen in de Elegast. Oudercontactpersoon Loes Groot Lipman was daar aanwezig, om tijdens een kopje koffie een informeel praatje aan te knopen: 'Hoe gaat het, waar zitten je kinderen op school, en hoe gaat het daar, wat proef je zoal in de wijk?'

Een aantal ouders uit het Oranjekwartier gaf bij het opbouwwerk aan dat ze wel graag een plek dichterbij in de eigen buurt zouden willen hebben. Kei13 zit in het centrale deel van de wijk, de Elegast is het ontmoetingspunt in het Landsherenkwartier, maar in het Oranjekwartier was er niet iets dergelijks. 'Goed', zei Loes, 'als jullie dat missen, wil je dan helpen om het op te zetten?' Dat wilden de moeders wel. Er is een aanvraag gedaan bij de wijkaanpak en het is gelukt. Eind 2011 was de eerste activiteit, een oudejaarsbingo, heel geslaagd. Sindsdien organiseren de moeders van alles. Er zijn altijd meer dan 25 kinderen die deelnemen aan een afwisselend programma van activiteiten in het Oranjehuis.

De moeders doen bijna alles zelf, en groeien daarvan

Marieke Kuipers, kinderwerker, licht toe: "Het is een heel zelfstandige groep die vrijwel alles zelf doet. De oudercontactpersoon ondersteunt

alleen nog wat op de achtergrond bij financiële zaken, of voor een tip bij vragen als: 'Hoe spreek je een kind aan dat steeds te laat binnenkomt?' De moeders steken er veel energie in. 'Als je al die stralende kindertjes ziet, word je daar zelf ook blij van.' De waardering blijkt ook uit de complimenten van ouders uit de wijk. Iedereen is enthousiast en als het nodig is, springen andere moeders bij. Toen in 2012 een paar moeders stopten, lukte het de andere dan ook vlot om vervangers te vinden.

Maar het vrijwilligerswerk heeft nog een ander effect, geven de vrouwen aan: 'Door de activiteiten kom je erachter dat je meer kunt dan alleen voor je gezin zorgen of wat bijverdienen met schoonmaken. Je leert overleggen, organiseren, administratie bijhouden, elkaar aanspreken. Een Joegoslavische moeder is doorgestroomd naar betaald werk.

Door de activiteiten ontstaan bovendien nieuwe verbindingen. Een aantal vrouwen dat kinderactiviteiten in het Oranjehuis organiseert, komt ook bij koffieochtenden met vrouwen van Kei13. Het netwerk rondom de kinderen wordt zichtbaarder, oudercontactpersoon en andere professionals krijgen steeds meer zicht op wat er in buurten leeft en speelt en kunnen steeds beter hulpbronnen aanboren.

Moeders komen nu nog naar de kinderwerker toe: 'Mijn zoontje is zo opstandig, kun jij even met hem praten?' Dat doen we, maar we werken er ook naar toe dat bewoners elkaar aanspreken en dat iedereen dat gewoon gaat vinden."

Als rapper doorbreken? Leuk, maar eerst de cirkel doorbreken

*Op straat ben ik te gast, hier zijn ze bij mij te gast,
alleen dan kun je iets bereiken*

Net als in elke wijk in Nederland, kent ook Keizerslanden jongeren die rondhangen, zoals jongeren doen. Een kleine groep veroorzaakt overlast en is moeilijk bereikbaar. Vaak is het een combinatie van meer problemen tegelijk, op school en ook thuis. Ouders hebben weinig vat op het gedrag, maar ook instanties kost het grote moeite. Op straat regeert de straatcultuur en laat dit type jongere zich niet of nauwelijks aanspreken. Tenzij je wat te bieden hebt! Dat is het geval met de Rapstudio in de Elegast. Hier komen jongeren bijeen om te chillen, teksten te schrijven, tracks te maken, te rappen. Je bent weg van de verveling, ontmoet anderen, werkt samen, leert van elkaar, laat zien wie je bent... En er is respect.

Daarna in gesprek met jongerenwerker Deniz Kalay. "Het is de eerste keer dat we dit evenement Rap Riots organiseren, met allemaal performances, door de hele stad. Gisteravond was de eerste keer. Het is buitengewoon goed verlopen. We hadden zo'n 50 man, er was een goede sfeer, met leuke optredens. De toeschouwers vonden het geweldig.

Hier in de Elegast heb je een multiculturele groep, het loopt echt door elkaar heen. In de Rivierenwijk heb je meer Turkse jongens, in Colmschate meer autochtonen, hier op Keizerslanden heb je wat minder Nederlandse jongens. Toen ik hier vier jaar geleden jongerenwerker werd, was er een aanvraag gedaan door jongens die graag een rapstudio wilden. Daar ben

Je ding doen, respect, daar gaat het voor mij om De Rapstudio bestaat nu drie jaar. Wat is het resultaat? Eerst de jongens zelf maar eens vragen.

- We wilden hier zes jaar geleden al een rapstudio. We zijn zelf begonnen in een schuurtje.
- Zonder studio is het saai, dan ga je de straat op, je vervelen, andere dingen doen.
- Als je dan ergens mee zit, met problemen of zo, dan ga je sneller iemand stoten of zo.
- Ja man, op straat is iedereen gek in z'n hoofd, je moet wat te doen hebben, een beetje positief, een beetje actief.
- Deze jongeren zijn goed bezig en dat is ook goed voor de wijk
- In de studio zijn ook regels, daar ga je op een goede manier mee om.
- Hier behandelen ze je rustig, als een normaal mens. Jouw mening telt ook.
- Je krijgt de tijd om wat uit te proberen, het is niet erg als het niet meteen lukt.
- Dat komt ook door Deniz. Hij weet hoe de jongens zijn, kan zich in ons inleven, hij is één van de buurt, hij regelt veel voor ons.
- Je kan hier van alles doen, schrijven, clips opnemen, rappen
- Over van alles. Je levensstijl, hoe je bent, dingen die je meemaakt. Soms vrolijk, soms depressief.
- Ik heb diabetes. Ik heb moeite om daarover te praten, maar met rappen kan ik het wel uiten.
- Misschien kom je verder, als je echt goed bent, kun je optreden bij Keizerrijk.
- Sommige jongens willen heel graag op dat festival. Dat is leuk, maar ik hoef dat niet per se... je ding doen, tekst, respect, daar gaat het voor mij om.

ik mee aan de slag gegaan. In Colmschate was er al een, verder zijn er verspreid over de stad wel wat studio's, maar daar willen ze deze jongens niet in hebben." New Arts Studio zit al langer in Deventer, ze zijn er om jonge talenten te ondersteunen om verder te komen.

Laagdrempelig, daarna kun je steeds iets meer

"Via mij komen ze heel laagdrempelig binnen," vertelt Deniz verder. "Ik ontmoet ze op straat, en zijn ze geïnteresseerd om te rappen, dan komen ze kijken. Eerst zijn ze wat aan het consumeren, daarna wordt het serieuzer. Doordat ze hier naartoe komen omdat we wat te bieden hebben en zij te gast zijn, kunnen wij regels stellen.

Je kunt aan een relatie bouwen en die verder verdiepen... 'Ik hoor dat je niet meer naar school gaat, wat is er aan de hand?' Op straat probeer je ook wel dat soort gesprekken te voeren, maar is het vluchtiger en lopen ze letterlijk van je weg als het wat lastiger wordt of ze er geen zin meer in hebben. Nu kom je gemakkelijker in gesprek over thuis, dat het daar niet gaat, ruzie met ouders, andere problemen... Voor veel jongens is deze studio hun tweede thuis, voor sommige sommigen zelfs hun eerste thuis.

Zit er een talent tussen, dan hebben ze de kans om verder te komen. Tijdens de rap battles kunnen ze dat laten zien. De winnaars treden op in het Burgerweeshuis en op Keizerrijk. Jongens ontmoeten elkaar en maken kennis met heel verschillende manieren van rappen: de een met gitaar, de ander een heel persoonlijk verhaal, weer een ander gangsta style...

Ze zien dat anderen anders rappen, maar dat toch ieder z'n eigen kwaliteit heeft. De een is goed met tekst, de ander met muziek of rap. Sommige komen nooit bij elkaar op een track, maar je kan wel in dezelfde studio werken of een battle doen, naar elkaar luisteren en van elkaar leren. Er is respect."

De cirkel doorbreken

Deze jongens worden vaak door volwassenen als negatief gezien. Ze doen niks, hangen nutteloos rond of veroorzaken overlast. Met dit project kunnen mensen een andere, positieve kant van de jongens zien. Deniz: "Als ze hier aan de slag gaan, komen ze uit de cirkel van blowen en niks doen en worden ze zelfwerkzaam en actief. Gaat het goed, dan komen ze vanzelf terug in de maatschappij. Dat soort verbanden proberen we te leggen. Het gaat met vallen en opstaan.

New Arts

New Arts is een samenwerking tussen Het Burgerweeshuis en De Leeuwenkuil. Onder New Arts verstaan we de kunsten die ontstaan vanuit de straatcultuur zoals onder andere rap en breakdance. New Arts is constant aan verandering onderhevig. Nieuwe trends en ontwikkelingen binnen de straatcultuur kunnen tot nieuwe dynamische kunstvormen en kunstdisciplines leiden. New Arts biedt uitstekende mogelijkheden tot actieve cultuurdeelname van jongeren. New Arts werkt nauw samen met het jongerenwerk. New Arts biedt workshops, begeleiding en trajecten aan voor de jonge talenten van Deventer. Hier start de kweekvijver. Serieus talent wordt hier gescout en kan doorgroeien naar de New Arts Studio.

Een deel van de jongens redt het niet, die zie je weer afglijden. Ze hebben hulpverlening nodig, maar hoe krijg je die? Want ze vertrouwen het niet, ook al omdat de ouders daar vaak heel negatief tegenover staan. Dan is het heel belangrijk om een plek te hebben waar je altijd verbinding kunt maken en houden!"

Wat is resultaat?

Wat bereik je nou eigenlijk met de Rapstudio? "Hoe leg ik dat zo uit dat ook bijvoorbeeld een gemeente het begrijpt?", denkt Deniz hardop. Hoezo? "Omdat die vaak een heel andere meetlat hanteert. Wat

iemand anders een klein succesje noemt of bijzaak, is – als je écht kijkt naar deze jongeren en hun situatie – soms cruciaal en heel groot."

Wat zie jij dan als succes? "Dat ze hier komen en dit echt als hun eigen plek zien. Dat we contact met ze hebben – dat het zich verder uitbreidt, bijvoorbeeld naar de huiswerkklass. Dat je lijntjes krijgt naar de ouders en het verdere gezin... Dat ze plezier hebben, zelfvertrouwen ontwikkelen, met regels leren omgaan, respect leren opbrengen voor anderen, met iets positiefs bezig zijn. Als het met deze jongeren goed gaat, geven zij het door aan jongere kinderen."

Tegen voortijdig schoolverlaten, vóór goede voorbeelden

De huiswerkklass: huiswerk maken in een veilige en positieve sfeer

Het ontbreken van een startkwalificatie kenmerkt een aantal jongeren in de hiervoor genoemde groep. Daardoor worden de kansen op de arbeidsmarkt verkleind en wordt het risico op hangen, overlast en zich (verder) afkeren van de maatschappij vergroot. Om te voorkomen dat de volgende lichterling in dezelfde spiraal terecht komt, is de Huiswerkklass opgezet. Een samenwerkingsverband tussen Keizerslanden Vernieuwt, Raster en Pactum/De KIJ. Het project is gestart in april 2010, in eerste instantie voor tieners tussen 12-15 jaar, en gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Jongerenwerker Deniz Kalay vertelt: "Aanleiding was niet betere cijfers halen, maar de jongeren leren kennen en ze helpen om te leren leren. Ze komen uit onder meer Turkse, Marokkaanse en Joegoslavische gezinnen bij wie de ouders niet de vaardigheid hebben om kinderen met hun huiswerk te helpen. Daarnaast zijn er vaak problemen die spanningen in het gezin veroorzaken en het leren bemoeilijken. In de Elegast kunnen ze in een rustige omgeving 2 x 50 min met hun huiswerk bezig zijn, onder begeleiding van stagiaires.

Hoe krijg je het voor elkaar dat ze komen?

Met zaalvoetbal heb ik zo 100 jongeren bij elkaar, maar huiswerk maken is geen leuke activiteit. Toch is het resultaat van de huiswerkklass groter dan we twee en half jaar geleden voor mogelijk hadden gehouden. Hoe het gelukt is? Doordat we, vooral bij de Turkse gemeenschap, goede ingangen hebben naar de ouders. Als die zeggen dat je er naartoe moet, dan gaan ze. Daarnaast komen jongeren omdat ze weten dat huiswerk maken thuis niet goed gaat, daar is teveel onrust of afleiding.

Hier is het gestructureerd en veilig, en de begeleiding is goed. Bij de Turkse groep zijn Turkse stagiaires, waardoor je geen taal of cultuurbarrières hebt. De benadering is altijd positief, dat is wat de jongeren voelen en zeggen, we zijn niet streng, we zijn duidelijk. Wat het ook aantrekkelijk maakt, is dat ze in de pauzes gebruik kunnen maken van de faciliteiten van de Rapstudio, kunnen gamen en chillen. Bovendien organiseert mijn collega Mustafa allerlei leuke activiteiten waar ze kosteloos aan mee kunnen doen.

Groep 7 en 8: oudere groep ondersteunt en is rolmodel

We hebben een vaste groep van zo'n 15 jongeren, in de leeftijd van 12-18 jaar. Maar we willen meer. Dit jaar gaan we een andere groep benaderen die nog jonger is, groep 7 en 8. Een deel kampt met taalachterstand en verder spelen dezelfde thuissituaties als bij de groepen die we al binnen hebben.

Voor hen willen we een speciale huiswerkgroep opzetten, ter voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Het idee is om de oudere groep er ook bij te betrekken, door ze als rolmodel te laten fungeren voor de kleintjes, maar ook om ze wat wegwijs te maken. Bijvoorbeeld door een rondleiding te geven op de middelbare school. Leuk voor de oudere jeugd, veilig voor de kleintjes.

Bij de jongere groep willen we ook de ouders betrekken en deze wat begeleiden in het sturen op het gedrag van de kinderen. Bij de kleintjes kun je dat nog doen, dan staan de ouders er nog open voor, bij pubers trekken ze er vaak de handen van af."

Raster

april 2013